

IN MEMORIAM

George POPA (1923 – 2021)

Vineri, 16 ianuarie 2021, a plecat dintre noi, George Popa, profesor universitar emerit al Facultății de Medicină din Iași, membru al Uniunii Scriitorilor din România, poet și critic literar, eminescolog de seamă.

O coincidență a făcut să plece în ultima călătorie, fără întoarcere, la o zi după ziua marelui poet preferat, până la adorație, poate pentru a asista ultima oară la sărbătorirea poetului, la Iași, la teiul eminescian, atât de drag lui.

George Popa, născut pe 7 iulie 1923, la Crucea de Sus - Neicu, județul Vrancea, a urmat studiile secundare la Seminarul „Sf. Gheorghe” din Roman (1934 - 1942) și studiile medicale la Facultatea de Medicină din Iași, promoția 1949. După absolvire, se specializează în medicină internă și hematologie și parcurge, după concursuri dificile, toate treptele carierei universitare de la preparator, asistent, șef de lucrări la Catedra de Fiziologie, conferențiar la Clinica de Urgențe medicale și profesor universitar la Universitatea de Medicină și Farmacie din Iași. A fost șeful Clinicii a III-a Medicală a Spitalului „Sf. Spiridon” și șeful Clinicii de Urgențe Medicale de la Spitalul de Urgență din Iași (primul director al Spitalului de Urgențe din Iași). A fost **visiting professor** la Clinica de Hemato-Oncologie a Facultății de Medicină din Freiburg. A fondat două discipline de bază la UMF Iași: **hematologia și medicina de urgență**. Între 1994 și 2005 a predat **Istoria culturii** la Universitatea „M. Kogălniceanu” din Iași. A scris tratate memorabile pentru studenți, precum: **Bolile aparatului respirator, Citodiagnosticul în practica medicală, Vademecum de urgențe medicale, Diagnosticul și tratamentul bolilor interne** sau **Actualități în hematologie**. A fost profesor emerit al Universității de medicină și farmacie din Iași, și membru de onoare al Academiei de Științe Medicale. A fost un dascăl carismatic, care te cucerea cu inteligența, știința, sensibilitatea, dar și cu pasiunea pentru frumosul artistic, manifestat în poezie, muzică și pictură.

Ca artist al cuvântului, George Popa a debutat în 1963 în revista Iașul literar cu traduceri din Omar Khayyam, fiind un fidel adept al genului de poezie cultivat de acesta. A publicat poezii, articole de critică literară și traduceri la numeroase reviste: *Convorbiri literare, Cronica, România literară, Luceafărul, Viața românească*. Pentru activitatea sa de calitate în lumea artei literare, a fost membru al Uniunii Scriitorilor din România (1970). A fost răsplătit pentru talentul și reușitele sale cu multe premii, dintre care amintim: Premiul de Excelență al Uniunii Scriitorilor din România, Filiala Iași, pentru Opera Omnia (2003), Premiul revistei Convorbiri literare, pentru creația eseistică (2004) și premiul National „Mihai Eminescu” (2011), Premiul Mihai Eminescu” al Academiei Române pentru volumul *Luceafărul treptele spiritului hyperionic* (2010). A devenit și membru al Uniunii Artiștilor Plastici din România, George Popa căpătând titlul de *Doctor honoris causa* al Universității de Arte „George Enescu”. Pentru meritele sale literare, a fost numit redactor-șef onorific al Revistei Însemnări ieșene. Opera sa critică, privitoare la pictură și la literatură, este complexă. Amintim câteva titluri: *Laudă formei* (1969), *Semnificațiile spațiului în pictură* (1973), *Auguste Rodin* (1976), *Constelația Hyperion* (1978), *Orfeu și Euridice* (1986), *Istoria culturii și a civilizațiilor*, *Un compendiu al spiritualității universale* (1997), *Însemnările unui oaspete al luminii* (1998), *Inițieri* (1999), *Imposibila aventură* (2001), *Aporii ale tragicului* (2001), *Înălțarea mai sus de sine* (2002), *Catrenele din Valea Vinului* (2002), *Metafora și cei trei oaspeți ai poemului* (2002), *Meditații orifice* (2003), *Vitrallile Bunei Vestiri* (2004), *Învierea Preludiilor* ((2007), *Poezii* (2009), *Tratat de Uimire*

((2019), Cântec infinit. Antologie poetică (2011), Pe pagini de eter (2012). Despre opera sa au scris personalități ale culturii românești:

Leonida Maniu: „Fără să exagerăm, putem afirma că încă de la începutul activității sale de exeget al artelor și de estetician, profesorul și medicul George Popa a fost posedat de un spirit puternic și înalt, cel eminescian. Din aceste rațiuni, după ce a investigat tărâmul mai multor arte (literatura, pictura, sculptura și muzica), precum și substanța marilor filozofii ale lumii (hinduismul, budismul, presocraticii, Platon, Bruno, Spinoza, Kant, Schopenhauer, Heidegger), George Popa s-a întors întotdeauna mai bogat și mai profund, la poetul național. Grație acestui orizont de cunoaștere cuprinzător, Domnia Sa face apropieri inedite și deschide perspective incitante în abordarea operei eminesciene, practicând un comparatism subtil. Stau mărturie, în acest sens, pe lângă impresionantul număr de studii și de articole, volumele: **Spațiul poetic eminescian** (1983), **Prezentul etern eminescian** (1989), **Spiritul hyperionic sau sublimul eminescian** (2003), **Libertatea metafizică eminesciană** (2005) și **Deschideri metafizice în lirica lui Eminescu** (2007)“.

Constantin Ciopraga: „Moralist cu serioase lecturi filosofice și literare, autor de eseuri de artă și literatură, de sinteze privind istoria culturii și a spiritualității universale, traducător din Omar Khayyam, din Hafiz și Tagore, **oaspetele luminii** devine un centru de balans între Occident și Orient, de unde trimiteri la Shakespeare, la Goya, la texte biblice și la hinduism, la Leonardo și la Rilke; programatic, în orizonturi diferite e vizat omul“.

Vasile Diacon (care i-a dedicat două volume *George Popa -Homo universalis și Umanistul George Popa la 90 ani*) scrie: „George Popa a fost fascinat de frumusețea artei și a literaturii, a scris cărți, poezii traducerii, etc. fiind un adevărat exeget al artelor. În *”Meditații asupra liricii universale”* într-o manieră inedită în care se îmbină filozoful cu poetul și cu eruditul ne întâlnim cu Shakespeare, Holderlin, Tagore, Goethe, Paul Valery, Mallarme, Baudelaire, Rimbaud, Schopenhauer, Kant, Rilke, Blaga, Voiculescu, Tagore, dar mai ales **Eminescu** și Omar Khayyam. Încercător în virtuțile artei și ale literaturii capabile de a hrăni, de a forma și de a ameliora, dar și de a înălța condiția umană prin scrisul său, George Popa ne asigură de virtuțile artei și ale literaturii care folosesc cuvântul, sunetul și culoarea”... Citindu-i și studiindu-i pe Omar Khayyam și Rabindranath Tagore a simțit chemarea Orientului luminându-ne printr-un stil propriu în traducerile sale din acești mari poeți, ceea ce a făcut-o pe Grete Tartler să spună despre George Popa, că a pătruns sensuri nu tuturor accesibile și că traducerile sale sunt „infinite mai fine stilistic“.

În 2008, când a primit titlul de doctor Honoris Causa al Universității de Arte „George Enescu” profesorul **George Popa** a lăsat un testament: „în momentul de față asistăm la o dezintegrare a valorilor, o neliniștitoare decadere spirituală. Suntem acolo unde profeția Eminescu: «E apus de zeitare și asfințire de idei». A existat cândva o cultură a minții, apoi o cultură a inimii. Acum însă efemeriade avangardiste găsesc intelectul prea clasic, prea eteric, inima prea tremurătoare, prea sensibilă, iar cuvintele, culorile și instrumentele muzicale - prea au celebrat dintotdeauna armonia (...). De aici imperativul care ni se impune: prin efortul conjugat al energiilor pozitive, afirmatoare, trebuie să ne ridicăm, din nou, la nota înaltă a spiritualității. Alungați din cetate, cei trei magi -spiritul, sufletul, inima - se vor întoarce să serbeze din nou Adevărul, Frumosul, Sublimul. Pentru ca Adevărul și Frumosul se pot îmbolnăvi uneori, dar nu mor niciodată. (...) Câtă lumină creăm și dăruim, atâta viață avem. Și atâta posteritate, câtă lumină vom lăsa după noi“.

Profesorul meu, un veritabil maestru în toate disciplinele pe care le-a abordat, un spirit universal, a lăsat multă, multă lumină. Să-i fie plin de lumină ultimul lăcaș, iar neuitarea să-l ocolească!

Prof.Dr.Eugen Târcoveanu